

GELİŞMELERİ KAÇIRMA KORKUSU ÖLÇEĞİ TÜRKÇE VERSİYONUNUN GÜVENİRLİK GENELLEME META ANALİZİ

Fatih Çelik¹

ÖZ

Sosyal medya bağlamında gelişmeleri kaçırma korkusu olgusunu ölçmek için hem yerli hem de yabancı literatürde birçok ölçek geliştirilmiş ve uyarlamalar yapılmıştır. Bu ölçekleri kullanan çalışmalarda ölçekten alınan puanın güvenilirlik değerlerindeki farklılaşma araştırmacıların hangi ölçeği seçmeleri konusunda kafalarının karışmasına neden olabilmektedir. Bu çalışmanın amacı, literatürde sıklıkla kullanılan gelişmeleri kaçırma korkusu ölçeği Türkçe versiyonuna (GKK-Ö(TV)) yönelik birçok bireysel araştırmada rapor edilen güvenilirlik katsayıları için güvenilirlik genelleme meta analizini yaparak ortalama değeri tespit etmek ve farklı örneklem üzerinde bu katsayıların nasıl değiştiğini moderatör analizleri yoluyla incelemektir. Bu doğrultuda, GKK-Ö(TV)'nin güvenilirlik katsayılarındaki farklılaşmayı incelemek için rastgele etkiler modeli kullanılarak güvenilirlik genelleme meta analizinin yanı sıra heterojenlik ve moderatör analizleri gerçekleştirilmiştir. GKK-Ö(TV)'nin 84 çalışmadaki 85 bağımsız örneklem (N = 35,160) yoluyla birleştirilmiş Cronbach alfa değeri istatistiksel olarak anlamlı ($p < ,001$) bir şekilde .825 (%95 GA [.813 - ,836]) olarak hesaplanmıştır. Ayrıca, yapılan yayın yanlılığı analizleri sonucunda araştırmada yayın yanlılığına rastlanmamıştır. Önceki çalışmalardaki heterojenlik kaynaklarını açıklamak için hem kategorik hem de sürekli değişkenler kullanılarak moderatör analizleri yapılmıştır. Buna göre, araştırmada yer alan moderatör değişkenlerden hiçbirinin birleştirilmiş Cronbach alfa değerlerini etkilemediği ortaya çıkmıştır. Sonuç olarak, bu çalışmanın bulguları, gelecekteki araştırmacıların GKK'yi ölçmek ve değerlendirmek için ölçek seçme konusunda karar vermelerine yardımcı olması beklenmektedir.

Anahtar kelimeler: Gelişmeleri kaçırma korkusu, GKK, güvenilirlik genelleme, meta analiz

RELIABILITY GENERALIZATION META-ANALYSIS OF THE TURKISH VERSION OF FEAR OF MISSING OUT SCALE

ABSTRACT

Many scales have been developed and adopted in both domestic and foreign literature to measure the fear of missing out on social media. When these scales are used in studies, the difference in the reliability values of the score obtained from the scale may cause researchers to be confused about which scale to choose. This study aims to determine the average value by conducting a reliability generalization meta-analysis for the reliability coefficients reported in much individual research for the Turkish version of the fear of missing scale (FoMO-S(TV)), which is frequently used in the literature, and to examine how these coefficients change in different samples through moderator analyses. Accordingly, I conducted a reliability generalization meta-analysis, as well as heterogeneity and moderator analyses using a random effects model to explore the variability in the reliability coefficients of the FoMO-S(TV). The pooled Cronbach's alpha value of the FoMO-S(TV) across 85 independent samples (N = 35.160) in 84 studies was estimated to be .825 (95% CI [.813 - .836]) and found to be significant ($p < .001$). In addition, no publication bias was found in

Araştırma Makalesi
Research Article

¹Dr. Öğr. Üyesi
Trabzon Üniversitesi
Vakıfkebir MYO

E-Posta
fatihcelik2842@gmail.com

ORCID
0000-0002-3765-5284

Başvuru Tarihi / Received

15.04.2023

Kabul Tarihi / Accepted

12.06.2023

the study as a result of the publication bias analysis. I also performed moderator analyses through categorical and continuous variables to explain the sources of heterogeneity in previous studies. Accordingly, it was found that none of the moderator variables in the study affected the pooled Cronbach's alpha values. As a result, I expected that the findings of this study would help future researchers make decisions about selecting scales to measure and assess FoMO.

Keywords: Fear of missing out, FoMO, reliability generalization, meta-analysis

1. Giriş

21. yüzyılın başlarında ortaya çıkarak günden güne sadece kullanıcı sayısı bakımından değil aynı zamanda platform türü bakımından da sayısı artan sosyal medyanın, kullanıcılar üzerinde büyük bir etkiye sahip olduğu bilinmektedir (Çelik, 2022). Ocak 2023 tarihi itibarıyla dünya genelinde 4,76 milyar (%59,4) sosyal medya kullanıcısı vardır (Statista, 2023a) ve bu sayının 2027 yılında yaklaşık olarak 6 milyara ulaşabileceği tahmin edilmektedir (Statista, 2023b). Platform ve kullanıcı sayısının artmasıyla birlikte sosyal medya, birçok disiplinde araştırılan bir konu veya alan haline gelmiştir. Önceki araştırmaların birçoğu sosyal medya kullanımının öz saygı, sosyal bağlantı ve destek, ilişki yönetimi ve ticari faydalar gibi “parlak yönlerini” kapsamlı bir şekilde incelerken, son zamanlarda araştırmacılar, sosyal medya kullanımının “karanlık yönlerinin”, bireysel iyi oluş ve sosyal ilişkiler üzerindeki olumsuz etkilerine daha fazla odaklanmaya başlamışlardır (Baccarella vd., 2018; Hattingh vd., 2022: 1). Bu “karanlık yönler”, sosyal medya bağımlılığı/problemlili sosyal medya kullanımı (Blackwell vd., 2017), akıllı telefon bağımlılığı/problemlili akıllı telefon kullanımı (Wegmann vd., 2017), sosyal medya takipçiliği (stalking) (Tandon vd., 2021), sosyotelizm (phubbing) (Chotpitayasunondh ve Douglas, 2016), sosyal medya tükenmişliği (fatigue) (Tandon vd., 2021) ve bunların hepsiyle pozitif bir şekilde ilişkili olduğu önceki çalışmalarda ortaya konulan gelişmeleri kaçırma korkusu (GKK) (Przybylski vd., 2013) gibi olguları içermektedir.

GKK çevrimdışı hayata karşılık gelen bir kavram olmasan rağmen, son zamanlarda çevrimiçi ortamda psikolojik ve iletişimsel bağlamda ampirik olarak araştırmacılar tarafından sıklıkla incelenen bir olgu haline gelmiştir (Fitzgerald vd., 2023: 38). GKK, sadece psikoloji ve iletişim değil, pazarlama, tüketici davranışları, yönetim, spor, eğitim ve sağlık gibi farklı alanlarda araştırılan bir olgudur (Çelik ve Özkara, 2022: 75). Przybylski ve arkadaşları (2013) tarafından GKK, “kişinin

yokluğunda başkalarının ödüllendirici deneyimler yaşıyor olabileceğine dair yaygın endişe” olarak tanımlanarak “başkalarının yaptıklarına bağlı kalma arzusu” olarak açıklamışlardır (s. 1841). Hattingh ve arkadaşlarına (2022: 2) göre, GKK her ne kadar nispeten yeni araştırılan bir olgu olsa da kökleri psikoloji alanındaki teorilerinden biri olan öz denetim teorisine (Ryan ve Deci, 2017) dayanmaktadır. Bu teori, bireylerin sürekli olarak sosyal desteğe ihtiyaç duymalarının, onların ilişki kurma ihtiyaçlarını karşılamak için sosyal bağlantılarına yönelmelerine neden olduğunu ileri sürmektedir. Bu varsayım, GKK'nin kişisel bağlantılar arayan sosyal medya kullanıcıları arasında sıklıkla ortaya çıkmasının önemli bir nedeni olabilir (Çelik, 2022). Önceki yapılan bir araştırmaya göre, özellikle gençler arasında GKK'nin yaygın olduğu ve araştırmaya katılanların sadece %13'ü hiç GKK yaşamadıklarını ileri sürmüşlerdir (Milyavskaya vd., 2018: 734). Bir başka araştırmaya göre, GKK yaşayan insanların %45'i sosyal medyayı kontrol etmeden en fazla 12 saat geçirmektedirler ve insanların %60'ı GKK nedeniyle, çoğunlukla 24 saat içinde alışveriş yapmaktadırlar (Ouellette, 2019). GKK üzerine yapılan güncel bir bibliyometrik araştırmaya göre GKK'nin entelektüel yapısı, negatif duygulanım, problemlili sosyal medya kullanımı ve problemlili akıllı telefon kullanımı gibi daha çok sosyal medyanın karanlık yönlerine karşılık gelmektedir (Çelik vd., 2022). Bir başka araştırmada, geleneksel istatistiksel modelleme ve denetimli makine öğrenimi yoluyla üniversite öğrencilerinde GKK ile uyumsuz davranışlara katılım arasındaki ilişkiler incelenmiş ve yüksek GKK seviyelerinin akademik suistimal, alkol kullanımı, yasadışı uyuşturucu kullanımı ve diğer yasadışı davranışlara daha fazla katılımı öngördüğü ortaya çıkmıştır (McKee vd., 2022: 166).

Wang ve arkadaşlarına (2022: 4) göre, GKK kavramı ilk olarak 2002 yılında Huffington Post'ta ortaya çıkmış ve o tarihten sonra konuyla ilgili akademik düzeyde olmayan pek çok tartışma yapılmıştır. 2013 yılında ise, Przybylski ve arkadaşları (2013) GKK kavramını akademik anlamda tanımlamış ve operasyonel hale, başka bir deyişle ölçülebilecek düzeye getirmişlerdir. Yazarlar, 10 maddeden oluşan tek boyutlu, geçerli ve güvenilir bir ölçüm aracı geliştirerek literatüre önemli bir katkıda bulunmuşlardır. Bu ölçek İtalyanca (Casale ve Fioravanti, 2020), Türkçe (Can ve Satici, 2019; Gökler vd., 2016), Boşnakça (Tomczyk ve Selmanagic-Lizde, 2018) ve Arapça (Al-Menayes, 2016) gibi farklı dillere yönelik psikometrik özellikleri sınanmış

ÇELİK, Fatih (2023). Gelişmeleri Kaçırma Korkusu Ölçeği Türkçe Versiyonunun Güvenirlik Genelleme Meta Analizi. Gümüşhane Üniversitesi İletişim Fakültesi Elektronik Dergisi (e-gifder), 11 (2), 848-877

ve bu versiyonları da araştırmacılar tarafından sıklıkla kullanılmaya başlanmıştır. Fakat, bu GKK ölçeğinin maddelerinin büyük bir çoğunluğunun günlük yaşamdaki GKK'ya odaklanarak çevrimiçi ortamı kaçırması nedeniyle eksikliği vurgulanarak (Sette vd., 2020; Wegmann vd., 2017) ölçeğe bazı maddeler eklenmiş veya revize işlemleri gerçekleştirilmiştir (Bkz. Kaloeti vd., 2021; Wegmann vd., 2017).

Przybylski ve arkadaşlarının (2013) geliştirdiği ilk GKK ölçeğinden farklı olarak ve bu ölçeğin eksikliklerinin kapatılması iddiasıyla literatürde, bireylerin GKK düzeylerini belirlemek ve operasyonel hale getirerek incelemek için birçok ölçek geliştirme çalışması yapılmıştır (Örn: Abel vd., 2016; Holte, 2023; Ma vd., 2022; Riordan vd., 2020; Sette vd., 2020; Song vd., 2017; Zhang vd., 2020). Öte yandan, Türkiye'de de GKK'yi ölçmek için ölçek geliştirme (Örn: Mazlum ve Atalay, 2022; Metin vd., 2017) ve farklı uyarlama çalışmaları (Örn: Çelik ve Özkara, 2022) literatürde dikkat çekmektedir. Örneğin, Metin ve arkadaşları (2017), sosyal medya ve akıllı telefon bağlamında 22 maddelik tek boyutlu bir GKK ölçeği geliştirmişlerdir. Fakat bu çalışmada, yeni geliştirilen ölçeğin psikometrik özelliklerinin yeterli bir şekilde sınanmadığı (örneğin, geçerlik ile ilgili sadece açılımlayıcı faktör analizi yapılması ve bu işlem sonucunda toplam açıklanan varyansın çok düşük olması gibi) söylenebilir (Çelik ve Özkara, 2022). Tüm bu çabalara rağmen ilk FoMO ölçeği (Przybylski vd., 2013) literatürde halen çok sık bir şekilde kullanılmaktadır. 23 Mart 2023 tarihi itibarıyla Google Akademik'te ilgili makelenin toplam 2.863 atıf alması bunun bir göstergesidir.

Diğer taraftan, Przybylski ve arkadaşlarının (2013) geliştirdiği ilk GKK ölçeğinin Türkçe versiyonun psikometrik özelliklerinin Gökler ve arkadaşları (2016) ile Can ve Satici (2019) tarafından iki ayrı çalışmada sınanmıştır. İlk sınama çalışması (Gökler vd., 2016), 18 yaş ve üzeri 200 üniversite öğrencisi üzerinde psikometrik özelliklerin test edilmesiyle gerçekleştirilmiştir. İlgili çalışmada, ölçeğin kapsam geçerlik indeksi ,620 bulunurken, faktör yükleri ,360 ila ,770 arasında değişmekte ve orijinalinde olduğu gibi 10 maddelik ve tek boyutlu bir yapı ortaya çıkmıştır. Ayrıca, gelişmeleri kaçırma korkusu ölçeği Türkçe versiyonun (GKK-Ö(TV)) hem Cronbach alfa iç tutarlılık güvenilirliği hem de test-tekrar test güvenilirlik katsayıları ,810 olarak bulunmuştur. Son olarak, GKK'nin problemleri cep telefonu

ÇELİK, Fatih (2023). Gelişmeleri Kaçırma Korkusu Ölçeği Türkçe Versiyonunun Güvenirlik Genelleme Meta Analizi. Gümüşhane Üniversitesi İletişim Fakültesi Elektronik Dergisi (e-gifder), 11 (2), 848-877

kullanımı ile pozitif ilişkisi tespit edilerek ölçeğin eş zamanlı geçerliğe sahip olduğu iddia edilmiştir (Gökler vd., 2016). Öte yandan, Can ve Satici (2019), Gökler ve arkadaşları (2016) tarafından psikometrik özellikleri sınanan GKK-Ö(TV)'nin sadece üniversite öğrencileri bağlamında geçerli ve güvenilir olduğunu öne sürerek yaş ortalaması daha yüksek bir örneklem üzerinde tekrar psikometrik sınama işlemlerini gerçekleştirmişlerdir. Fakat, genel olarak bakıldığında, Gökler ve arkadaşları (2016) tarafından psikometrik özellikleri sınanan ölçeğin diğer tüm Türkçe ölçeklere göre daha fazla araştırmacılar tarafından tercih edildiği görülmektedir. 23 Mart 2023 tarihi itibarıyla Google Akademik'te toplam 126 atıf alması bunun bir göstergesidir. Özellikle ilgili ölçeğin uzun süredir yerli literatürde kullanılıyor olması ve tek boyutlu bir şekilde toplam 10 madde ile GKK yapısını ölçebilmesi bu sık kullanımın nedenleri olabilir.

Yukarıda da ifade edildiği üzere GKK-Ö(TV) birçok bireysel çalışmada kullanılmaktadır. Bu çalışmalarda farklı güvenilirlik katsayısı (Cronbach alfa) raporlanmakta olduğu görülmektedir. Örneğin, GKK-Ö(TV)'nin orijinalinde ,810 şeklinde alfa katsayısı raporlanırken (Gökler vd., 2016), Savci ve arkadaşları (2022) ,690 ve Yıldız Durak ve Seferoğlu (2020) ,700 olarak alfa katsayısı bulmuşlardır. Güllü (2020) tez çalışmasında GKK-Ö(TV)'in alfa katsayısını ,950, İdil ve arkadaşları (2022) ise, ,940 olarak tespit etmişlerdir. Güvenirlik, ölçeğin kendisine ait bir özellikten ziyade ölçekten elde edilen puanların metrik bir özelliğidir ve bu puanlara özgü bir hesaplamadır (Reig-Aleixandre vd., 2023: 4). Bu nedenle, GKK-Ö(TV)'de olduğu gibi bu katsayı zaman içinde tutarlı bir şekilde yüksek veya düşük olarak değişiklik gösterebilmektedir (Lee vd., 2023: 2). Bu değişkenlik, özellikle örneklemin alındığı popülasyonlar arasındaki farklılıklar arttıkça daha belirgin hale gelmektedir (Reig-Aleixandre vd., 2023: 4). Aslan ve arkadaşlarının (2022: 119) işaret ettiği gibi, farklı ortamlarda ve örneklemelerde sık bir şekilde kullanılarak raporlanan güvenilirlik değerlerindeki bu tür değişkenlikler nedeniyle skorların güvenilirliğinin doğrulanması gerekmektedir. Bu nedenle, GKK-Ö(TV) güvenilirlik katsayısının genel durumunu öğrenmek ve tek bir güvenilirlik değeri ortaya koymak için bir güvenilirlik genelleme meta analizi (Vacha-Haase, 1998) çalışmasına ihtiyaç duyulmaktadır.

Bu çalışmanın temel amacı, Gökler ve arkadaşları (2016) tarafından Türkçeye yönelik psikometrik özellikleri sınanan ve literatürde en sık kullanılan Türkçe GKK ölçeğinin genel güvenilirlik değerini tespit etmek ve ölçeğin Türk kültüründe farklı örneklemelerde kullanımlarında bu katsayıların nasıl değiştiğini moderatör analizleri yoluyla detaylı olarak araştırmaktır. Bu doğrultuda, mevcut çalışmada temel iki araştırma sorusu (AS) cevaplanmaya çalışılacaktır: (AS1) GKK-Ö(TV)'nin genel güvenilirlik katsayısı kaçır? (AS2) Çalışmalar arasında farklı değişkenlere bağlı olarak güvenilirlik puanlarında herhangi bir farklılaşma var mıdır?

2. Yöntem

Meta analiz, belirli bir araştırma konusuyla ilgili önceki ampirik araştırmaların istatistiksel bulgularını sistematik bir şekilde toplayarak yeniden analiz eden (Paul ve Criado, 2020: 3) ve giderek popüler hale gelen bir sistematik derleme analiz tekniğidir (Kraus vd., 2022: 2588). Özetle meta analiz, belirli bir ilişki hakkında etki büyüklüğü tahmini yapmak için birçok bireysel çalışmadan elde edilen bulguları bütünleştiren bir yaklaşımdır (Fan vd., 2022: 10). Meta analiz çalışmaları; önceki araştırma bulgularındaki tutarsızlıkları ve bu tutarsızlığa yol açmış olabilecek olası moderatörlerin açıklamak ve geçmiş araştırmaları uyumlu hale getirmek gibi araştırmacılara önemli imkanlar sunmaktadır (Palmatier vd., 2018: 2). Diğer taraftan, literatürde kullanılan spesifik bir ölçeğin güvenilirlik katsayıları üzerinde yapılan meta analiz araştırmalarına güvenilirlik genelleme meta analizi denmektedir (Vacha-Haase, 1998: 6). Güvenirlik genellemesi, farklı örneklem ve bağlamlarda daha önce güvenilirliği test edilmiş çalışmalardan elde edilen güvenilirlik tahminlerini istatistiksel olarak bütünleştirilmesi sürecidir (Badenes-Ribera vd., 2023: 59). Kısacası, güvenilirlik genellemesi, bir ölçeğin veya testin farklı uygulamaları arasında güvenilirlik tahminlerinin değişkenliğini ampirik olarak incelemeyi sağlayan nispeten yeni bir meta analiz türüdür (Sánchez-Meca vd., 2009: 262). GKK-Ö(TV)'nin güvenilirlik genellemesini ortaya çıkarmayı amaçlayan bu meta analiz araştırması, REGEMA (Reliability Generalization Meta-Analysis [Güvenilirlik Genelleme Meta-Analizi]) yönergelerine uygun bir şekilde gerçekleştirilmiş ve raporlanmıştır (Sánchez-Meca vd., 2021).

2.1. Seçim ölçütleri

Bu araştırmada analiz edilecek olan veri seti önceki çalışmaların bulgularından yola çıkarak oluşturulmuştur. Bu süreçte bireysel çalışmaların tespit edilmesinde kullanılan bazı ölçütler Tablo 1’de yer almaktadır. Öncelikli olarak, ilgili ölçeğin uyarlandığı çalışmanın 2016 yılında yayınlanması nedeniyle, o tarihten bugüne kadar (8 Mart 2023) yapılan çalışmalar araştırmaya dahil edilmiştir. Ayrıca, yayın türü ve ilginlik olarak ise, makale, tez, kitap bölümü veya konferans bildirisi çalışmalarında GKK-Ö(TV)’yi kullanan tüm nicel ampirik araştırmalar dikkate alınmıştır. Dil açısından hem Türkçe hem de İngilizce yazılmış yayınlar veri setine dahil edilmiştir. Bunun yanı sıra, sadece bir çalışmada güvenilirlik için alfa yerine Omega (ω) katsayısı raporlanırken (Sepetçi vd., 2021), Gökler ve diğerleri (2016) alfanın yanı sıra test-tekrar-test katsayısını da raporlamıştır. Bu nedenle, sadece alfa katsayısı doğrultusunda analizler gerçekleştirilmiştir (Yörük ve Sen, 2022: 3).

Tablo 1. Yayın seçim ölçütleri

Ölçüt	Dahil etme
Zaman aralığı	2016-2023 yılları arasında yapılan tüm yayınlar
Yayın türü	Bilimsel makaleler, tezler, kitap bölümleri ve bildirisler
Dil	Türkçe ve İngilizce yazılmış yayınlar
İlgililik	Bireysel çalışmalarda GKK-Ö(TV)'yi (Gökler vd., 2016) kullanan nicel ampirik araştırmalar
Erişim	Tam metnine ulaşılan tüm yayınlar
Güvenirlik türü	Çalışmalarda kendi örneklemi doğrultusunda GKK-Ö(TV)'nin Cronbach alfa katsayısını raporlayanlar

2.2. Arama stratejileri

Araştırmada, ilgili ölçeğin kullanıldığı bireysel çalışmalara ulaşmak için Yükseköğretim Kurulu Ulusal Tez Merkezi (YÖKTEZ) ve DergiPark platformları, Web of Science ve Scopus veri tabanları ile Google Akademik arama motoru kullanılmıştır. Aramalar esnasında “gelişmeleri kaçırma korkusu”, “gelişmeleri kaçırma endişesi”, “fear of missing out”, “GKK”, “FoMO” gibi anahtar kelimelerin yanı sıra GKK-Ö(TV)’yi gerçekleştirilen çalışmada ilk yazarın soy ismi (“Gökler” veya “Gokler”), çalışmanın Türkçe ve İngilizce başlıkları tercih edilmiştir. Bu şekilde, daha isabetli aramalar gerçekleştirilmiştir. 8 Mart 2023 tarihi itibarıyla, bu tarama süreci toplam 462 yayının listelenmesiyle sonuçlanmıştır.

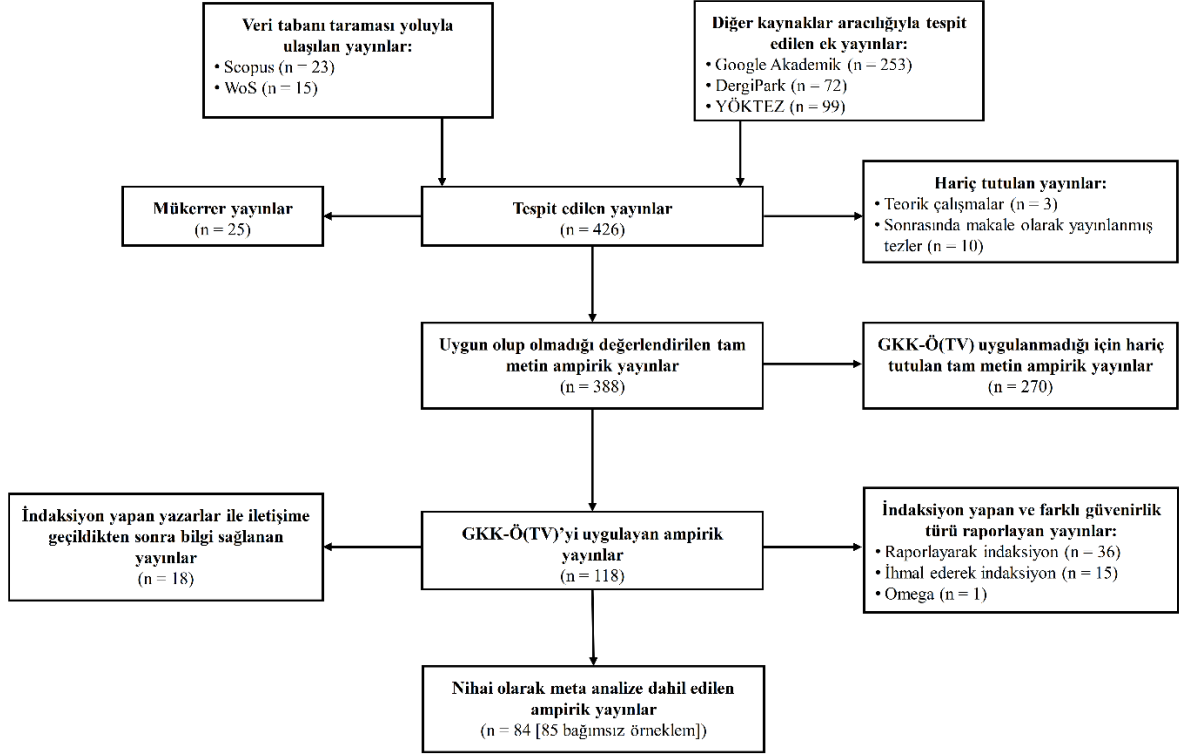
2.3. Veri seti oluşturma

Şekil 1'deki REGEMA akış diyagramına göre, GKK-Ö(TV)'yi kullanan araştırmaları ulaşmak için gerçekleştirilen literatür taraması sonucunda, Scopus (n = 23), WoS (n = 15), DergiPark (n = 72), Google Akademik (n = 253) ve YÖKTEZ (n = 99) üzerinde toplam 462 çalışmaya ulaşılmıştır. Ayrıca, Google Akademik arama sürecinde "alıntılanma sayısı" özelliği kullanılarak ilgili ölçeğin olduğu makaleye (Gökler vd., 2016) atıf yapan çalışmalar tespit edilmiş ve bunlar Google Akademik aramaları içerisinde değerlendirilmiştir. Tüm bu aramalar sonucunda, 25 yayın mükerrer (dublük) olması, birkaç çalışmanın teorik olması (ampirik olmaması) (n = 3) ve 10 tezin de yayına dönüştürülmesi nedeniyle veri setinden çıkartılmıştır. Geriye kalan 388 çalışmanın birçoğunda (%69,59) ilgili ölçeğin kullanılmadığı tespit edilmiş ve bu nedenle hariç tutulmuştur. Kalan 118 çalışmanın tamamı güvenilirlik katsayılarını raporlamayarak; ya ölçeğin olduğu çalışmada hesaplanan güvenilirlik katsayılarını bildirmiş (raporlayarak indaksiyon) ya da GKK-Ö(TV)'nin puanlarının güvenilirliği hakkında hiçbir bilgilendirme yapmamıştır (ihmal ederek indaksiyon) (Yörük ve Sen, 2022: 4). Yörük ve Şen'e (2022) benzer şekilde, iki tür indaksiyonu da yapan çalışmaların yazarlarına e-posta gönderilerek GKK-Ö(TV)'nin güvenilirlik hesaplamalarını kendi örneklemi üzerinden yapmaları rica edilmiştir. İlgili yazarların birçoğu (n = 33) bu e-postaya geri dönüş yapmazken, toplam 18 yazar olumlu dönüş yaparak güvenilirlik katsayılarını bildirmişlerdir. Diğer iki tür indaksiyon yapan bireysel çalışmalar bu araştırmada veri analizine geçmeden önce hariç tutulmuştur (Sánchez-Meca vd., 2021).

Öte yandan, GKK-Ö(TV)'yi kullanan bireysel çalışmalarda güvenilirlik için çok büyük oranda Cronbach alfa değeri kullanıldığı için bu araştırmada sadece alfa katsayısı üzerinden bir hesaplama yapılmıştır (Aslan vd., 2022: 121). Sepetçi ve arkadaşları (2021), güvenilirlik için alfa yerine Omega (ω) katsayısı raporladıkları için çalışmaları veri setinden çıkartılmıştır. Sonuç olarak, güvenilirlik katsayıları elde

ÇELİK, Fatih (2023). Gelişmeleri Kaçırma Korkusu Ölçeği Türkçe Versiyonunun Güvenirlik Genelleme Meta Analizi. Gümüşhane Üniversitesi İletişim Fakültesi Elektronik Dergisi (e-gifder), 11 (2), 848-877

edilen toplam 85 bağımsız çalışma¹ kodlama ve analizler için dikkate alınmıştır (Bkz. Şekil 1).

Şekil 1. REGEMA akış diyagramı

2.4. Prosedür ve kodlama

Veri setinde yer alan nihai 85 bağımsız örneklemin GKK-Ö(TV) güvenilirlik tahminleri için Cronbach alfa değerleri tespit edilmiştir. Güvenirlik katsayılarındaki değişimin nedenleri moderatör değişkenlerle açıklanabilmesinden yola çıkarak, bu araştırmada, önceki benzer çalışmalarını takip ederek (Örn: Aslan vd., 2022; Sen, 2022; Yörük ve Sen, 2022) moderatör değişkenler belirlenmiştir. Bu değişkenlere ait veriler ve çalışmalarda ortaya çıkan Cronbach alfa katsayısı bir Excel dosyasına kodlanmıştır. Kodlanan değişkenlere ait bilgiler Tablo 2’de sunulurken, veri setinde yer alan tüm çalışmalara ait kodlama Ek Materyaller Tablo Ek 1’de yer almaktadır.

¹ Bir tez iki ayrı örneklem ile veri toplama ve analizi gerçekleştirdiğinden, 84 yayın içerisinde 85 bağımsız örneklem yani bireysel çalışma ile analizler gerçekleştirilmiştir (Bkz. Tablo Ek1).

Tablo 2. Araştırmaya dahil edilen bireysel çalışmaların kodlanması

Değişken	Tür	Kodlama yöntemi
Sıra no	Kategorik	Her bir bireysel çalışmaya verilen özgün numara
Yayın yılı	Sürekli	Yayın yılı
Yayın türü	Kategorik	0=Tez, 1=Kitap bölümü, 2=Bildiri, 3=Makale
Örneklem büyüklüğü	Sürekli	Çalışmalarda belirtilen örneklem büyüklükleri
Cronbach alfa değeri	Sürekli	Çalışmalarda sunulan Cronbach alfa değeri
Madde sayısı	Sürekli	Çalışmalarda sunulan ölçek maddelerinin sayısı
Örneklem türü	Kategorik	0=Genel, 1=Öğrenci
Ölçeğin uygulanma şekli	Kategorik	0=Çevrimiçi, 1=Yüzyüze, 2=Karma, 3=Belirsiz
Kadın katılımcı yüzdesi	Sürekli	Toplam örneklem büyüklüğünde kadınların oranı
Yaş ortalaması	Sürekli	Çalışmalarda sunulan yaş ortalaması
Standart sapma	Sürekli	Çalışmalarda sunulan yaş ortalamalarının standart sapma puanları

Bu güvenilirlik genellemesi meta analiz çalışmasında kodlayıcılar arası güvenilirliği sağlamak için alan uzmanı olan bir başka araştırmacıdan yardım alınmıştır. Bu doğrultuda, veri setinde yer alan bireysel çalışmaların rastgele bir şekilde %20'si yazar ve alan uzmanı tarafından ilk olarak ayrı ayrı kodlanmıştır. Daha sonra, güncel bazı güvenilirlik genellemesi çalışmalarında olduğu gibi (Örn: Lee vd., 2023), iki kodlayıcı arasındaki uyumsuzluk tartışma yoluyla konsensüse varılarak çözülmüştür. Veri setindeki kalan çalışmalar yazar tarafından kodlanarak işlem tamamlanmıştır.

2.5. İstatistiksel analiz

Bireysel çalışmalarda rapor edilen güvenilirlik ölçümlerinin çarpık bir dağılım gösterdiği bilinmektedir. Bu nedenle, bazı araştırmacılar tarafından dağılımları normalleştirmek ve/veya varyansları dengelemek için analizler gerçekleştirilmeden önce güvenilirlik katsayılarının dönüştürülmesi önermektedir (Sánchez-Meca vd., 2021: 11). Literatürde çeşitli dönüşümler farklı güvenilirlik türlerine uygun olarak kullanılmaktadır. Örneğin, Cronbach alfa katsayıları Bonett'in (2002) formülü uygulanarak dönüştürülebilir. Bonett dönüşümleri ile elde edilen ortalama güvenilirlik katsayıları sonuçların yorumlanmasını kolaylaştırmak için Cronbach alfa katsayılarına geri dönüştürülmesi gerekmektedir (Badenes-Ribera vd., 2023, ss. 2-3). Bu nedenle, mevcut araştırmada seçilen tüm çalışmaların genel alfasını tahmin etmek için, her bir çalışmadaki alfa değeri normalizasyon için Bonett'in (2002) ($T = \ln(1-|\alpha|)$) dönüşümü rastgele etkiler modeliyle birlikte kullanılmıştır. Rastgele etkiler modeli diğer modellere göre daha kesin güven aralıkları sağlamakta (Sen, 2022: 182) ve özellikle

ÇELİK, Fatih (2023). Gelişmeleri Kaçırma Korkusu Ölçeği Türkçe Versiyonunun Güvenilirlik Genelleme Meta Analizi. Gümüşhane Üniversitesi İletişim Fakültesi Elektronik Dergisi (e-gifder), 11 (2), 848-877

sosyal bilimler alanında sıklıkla kullanılmaktadır (Reig-Aleixandre vd., 2023; Sen, 2022; Yörük ve Sen, 2022). Ayrıca, bu çalışmada meta analiz bütünleştirilmesinde bir ağırlıklandırılma işlemi yapılmamıştır.

Mevcut araştırmada, heterojenliği değerlendirmek için öncelikli olarak, Higgins'in (2003) I^2 istatistiği uygulanmıştır. Bu test sonucunda ortaya çıkan %25 düşük, %50 orta ve %75 yüksek değerler araştırmada heterojenlik olduğu anlamına gelmektedir (Higgins vd., 2003: 559). İkinci olarak, Q istatistiklerine bakılmıştır. İstatistiksel olarak anlamlı Q istatistikleri heterojenliğe işaret etmektedir (Yörük ve Sen, 2022: 5).

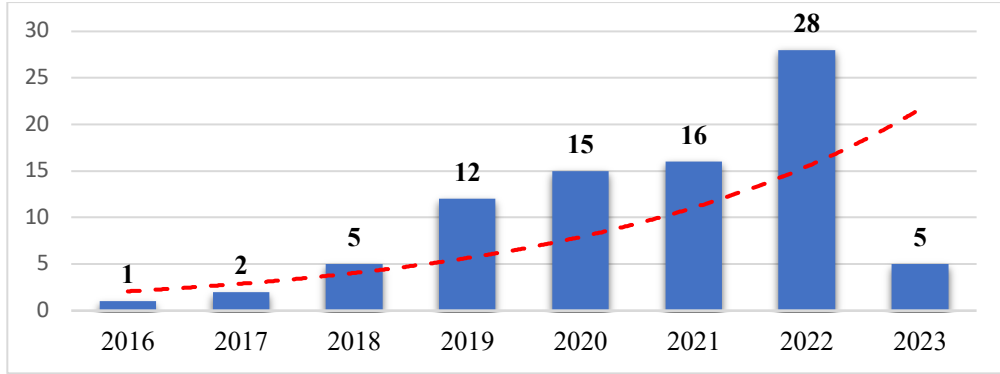
Bu çalışmada yayın yanlılığı öncelikli olarak huni grafiği (funnel plot) oluşturularak ve kırp-doldur yöntemi uygulanarak incelenmiştir (Duval ve Tweedie, 2000). Alfa katsayılarının grafik üzerinde simetrik bir şekilde dağılım göstermesi yayın yanlılığı olmadığına işaret etmektedir (Borenstein vd., 2009: 286). Ayrıca, kırp-doldur yönteminde eksik olan çalışmalar (eğer varsa) ortalamanın sağına veya soluna farklı şekiller oluşturularak huni grafiğinde sunulmaktadır. İkinci olarak, Egger'in (1997) regresyon testi ile Begg ve Mazumdar'ın (1994) sıra korelasyonları istatistiksel testi yaklaşımları kullanılmıştır. Bu iki testte, istatistiksel olarak anlamlı olmayan p değerleri yayın yanlılığının olmadığını göstermektedir. Ayrıca, Rosenthal (1979) ve Rosenberg (2005) tarafından önerilen güvenli N (fail-safe N) sayıları hesaplanmıştır. Yüksek N sayıları yayın yanlılığının olmadığına işaret etmektedir (Yörük ve Sen, 2022: 5). Öte yandan, bu çalışmadaki tüm analizler R programında yer alan "metafor" paketi kullanılarak gerçekleştirilmiştir (Viechtbauer, 2010).

3. Bulgular

3.1. Bireysel çalışmaların genel özellikleri

Bu güvenilirlik genelleme meta-analizi, Şekil 2'de görüldüğü üzere, 2016 ve 2023 yılları arasında toplam 84 bireysel çalışmayı içermektedir. Özellikle 2019 yılından sonra yayın sayısında artış olduğu görülmektedir. Ayrıca, 2022 yılında çalışmaların %33,3'ünün yayınlanması ve 2023 yılının henüz başında daha şimdiden beş çalışmanın yayınlanmış olması bu artışın devam edeceğine işaret etmektedir.

ÇELİK, Fatih (2023). Gelişmeleri Kaçırma Korkusu Ölçeği Türkçe Versiyonunun Güvenirlik Genelleme Meta Analizi. Gümüşhane Üniversitesi İletişim Fakültesi Elektronik Dergisi (e-gifder), 11 (2), 848-877

Şekil 2. Bireysel çalışmaların yıllara göre dağılımı

Öte yandan, Tablo 3'te bireysel çalışmaların diğer genel özellikleri sunulmaktadır. Buna göre, çalışmalardaki alfa katsayıları ,690 ila ,950 arasında değişmektedir ($M = ,820$, $SD = ,05$). Bireysel çalışmaların büyük bir çoğunluğunda (%93) orijinalinde olduğu gibi GKK-Ö(TV) 10 madde şeklinde kullanılmıştır. Bu çalışmaların büyük bir bölümü makale olarak yayınlanmış (%68,2) ve yine birçoğu öğrenci örnekleme üzerinde gerçekleştirilmiştir (%74,1). Ayrıca, ölçeğin uygulanma şekline bakıldığında, yüzyüze ($n=40$) ve çevrimiçi ($n=39$) oranları birbirine çok yakındır. Bunun yanı sıra, çalışmaların örnekleminde yer alan katılımcıların yaş aralığı 16 ila 32 arasında değişmekteyken ($M = 21,7$, $SD= 3,7$), çalışmalardaki örneklem büyüklüğü 94 ila 1,284 arasındadır ve toplam örneklem büyüklüğü 35.160 kişiden meydana gelmektedir (ortalama 414 ve medyan 392). Son olarak, bireysel çalışmalarda cinsiyet olarak kadınların ortalama yoğunluğu %63,4 ($SD = 15,9$) olarak ortaya çıkmıştır.

Tablo 3. Bireysel çalışmaların genel özellikleri

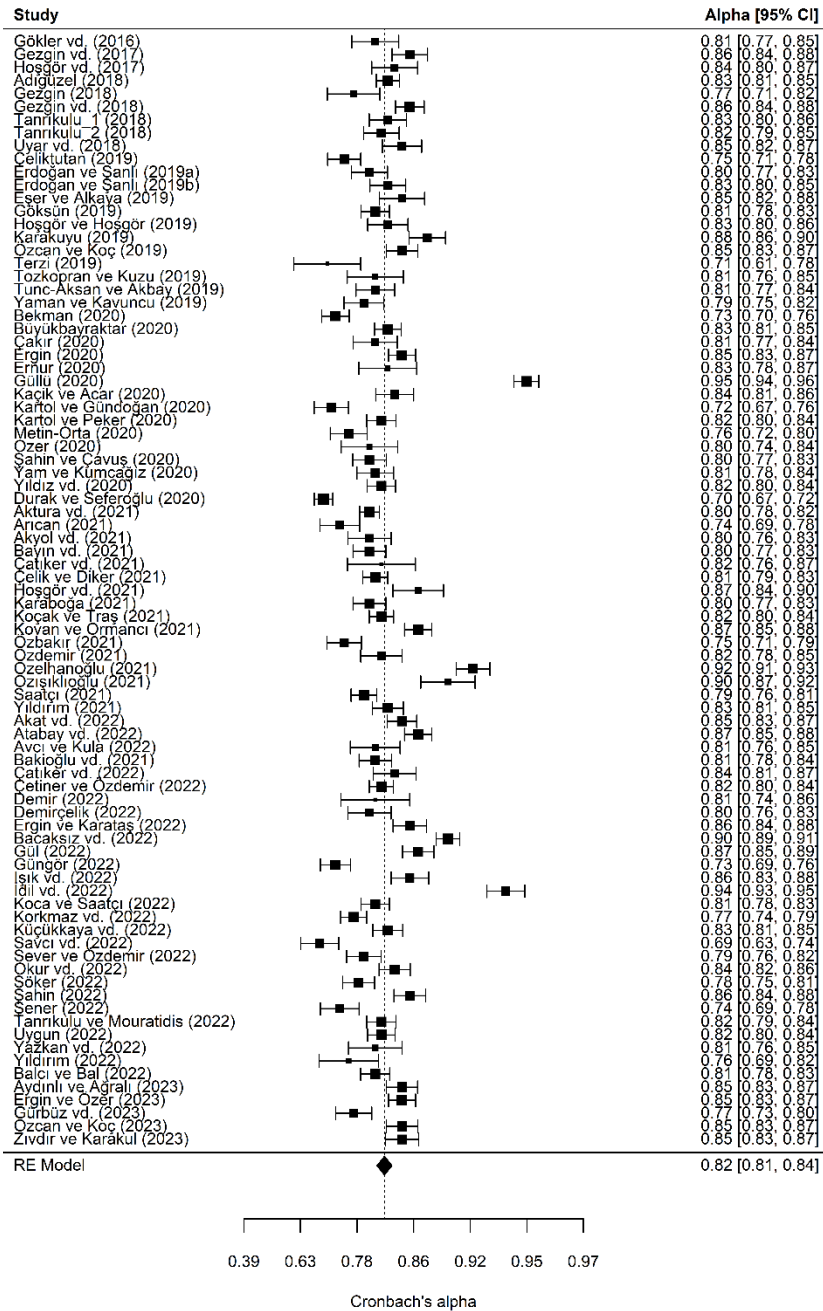
Özellik	<i>k</i>	%
Yayın türü		
Makale	58	68,2
Tez	25	29,4
Bildiri	1	1,2
Kitap bölümü	1	1,2
Madde sayısı		
10 madde	79	93
<10 madde	6	7
Örneklem türü		
Öğrenci	63	74,1
Genel	22	25,9
Uygulama türü		
Yüzyüze	40	47,1
Çevrimiçi	39	45,9
Karma	2	2,4
Belirsiz	4	4,7
	<i>M</i>	<i>SD</i>
Alfa katsayısı	,82	,05
Kadınların %	63,4	15,9
Örneklem büyüklüğü	414	216
Ortalama yaş	21,7	3,7
Yaş standart sapma	2,55	2,15

Not. *k* = bağımsız çalışma sayısı, *M* = ortalama, *SD* = standart sapma

3.2. Güvenirlik genellemesi ve heterojenlik

Araştırmada analizler rastgele-etkiler modeli yoluyla Bonett (2002) dönüşümü kullanılarak alfa değerleri ile gerçekleştirilmiştir. Analiz sonucunda, dönüştürülmüş alfa değeri ,825 (%95 GA [,813-,836]) olarak hesaplanmış ve istatistiksel olarak anlamlı bulunmuştur ($p < ,001$). *Q* testinin sonucu ($Q(84) = 1643.1413$, $p < ,0001$) alfa katsayıları arasında istatistiksel olarak anlamlı heterojenlik olduğunu göstermektedir. Benzer şekilde, I^2 değeri %94,14'tür ve bu durum güvenilirlik tahminlerinde yüksek miktarda heterojenliğe işaret etmektedir. Şekil 3, alfa katsayılarındaki farklılıkları orman grafiğinde göstermektedir.

ÇELİK, Fatih (2023). Gelişmeleri Kaçırma Korkusu Ölçeği Türkçe Versiyonunun Güvenirlik Genelleme Meta Analizi. Gümüşhane Üniversitesi İletişim Fakültesi Elektronik Dergisi (e-gifder), 11 (2), 848-877

Şekil 3. Çalışmalardaki Cronbach alfa katsayılarına ilişkin orman grafiği

3.3. Moderatör analiz

Bu çalışmada bulunan heterojenliği açıklamak için moderatör değişken analizleri gerçekleştirilmiştir. Bu değişkenler bağımsız değişken, alfa değer ise, bağımlı değişken olarak değerlendirilmiştir (Reig-Aleixandre vd., 2023: 8). İlk olarak

ÇELİK, Fatih (2023). Gelişmeleri Kaçırma Korkusu Ölçeği Türkçe Versiyonunun Güvenilirlik Genelleme Meta Analizi. Gümüşhane Üniversitesi İletişim Fakültesi Elektronik Dergisi (e-gifder), 11 (2), 848-877

kategorik moderatör analizleri yapılmış ve Anolog ANOVA sonuçları Tablo 4'te sunulmuştur. Tablo 4'de görüldüğü gibi, hiçbir kategorik değişken (yayın türü, uygulama türü ve örneklem türü) alfa katsayılarının tahmininde istatistiksel olarak anlamlı bir değişkenlik göstermemiştir ($p > ,05$). Bu sonuç, kategorik değişkenlerdeki alt gruplar arasındaki güvenilirlik tahminlerinde heterojenlik olmadığını ortaya koymuştur (Yörük ve Sen, 2022: 9).

Tablo 4. Kategorik moderatörlerin sonuçları (Analog ANOVA)

Değişken	Kategori	k	N	α_+	%95 GA		ANOVA Sonuçları
					Al	ÜL	
Yayın türü*	Makale	58	24,094	,821	,809	,834	$F(1, 81) = ,5213, p = ,472$ $R^2 = 0$
	Tez	25	10,079	,813	,793	,832	$Q_w(81) = 2202,4193, p < ,001$
Uygulama türü*	Yüzyüze	40	15,724	,816	,802	,831	$F(1, 77) = ,2430, p = ,623$ $R^2 = 0$
	Çevrimiçi	39	17,020	,822	,807	,836	$Q_w(77) = 2131,6282, p < ,001$
Örneklem türü	Öğrenci	63	25,601	,817	,808	,849	$F(1, 83) = ,9652, p = ,329$ $R^2 = 0$
	Genel	22	7,822	,829	,805	,829	$Q_w(83) = 2139,6715, p < ,001$

Notlar: k: çalışma sayısı; N = toplam örneklem büyüklüğü; α_+ = ortalama alfa katsayısı; GA: güven aralığı; AL ve ÜL: α_+ için alt ve üst %95 güven aralıkları; ANOVA = varyans analizi; F = Moderatör değişkenin anlamlılığını test etmek için Knapp-Hartung istatistiği; Q_w = modelin yanlış belirlenmesini test etmek için istatistik; R^2 = Moderatör tarafından açıklanan varyans oranı,

* Yayın türü kategorisinde “bildiri” ve “kitap bölümü” ile uygulama türü kategorisindeki “karışık” ve “belirsiz” seçeneklerindeki çalışma sayısı moderatör analizleri için çok az olduğundan (Bkz, Tablo 3) Anolog ANOVA testine dahil edilmemişlerdir,

İkinci olarak, sürekli değişkenlere yönelik meta-regresyon analizi yapılmış ve sonuçlar Tablo 5'te sunulmuştur. Bu analizler sonucunda, sürekli değişkenlerin (yayın yılı, örneklem büyüklüğü, yaş ortalaması ile standart sapması ve kadın oranı) hiçbirinin dönüştürülmüş alfa katsayılarının istatistiksel olarak anlamlı yordayıcıları olmadığı ortaya çıkmıştır ($p > ,05$).

ÇELİK, Fatih (2023). Gelişmeleri Kaçırma Korkusu Ölçeği Türkçe Versiyonunun Güvenilirlik Genelleme Meta Analizi. Gümüşhane Üniversitesi İletişim Fakültesi Elektronik Dergisi (e-gifder), 11 (2), 848-877

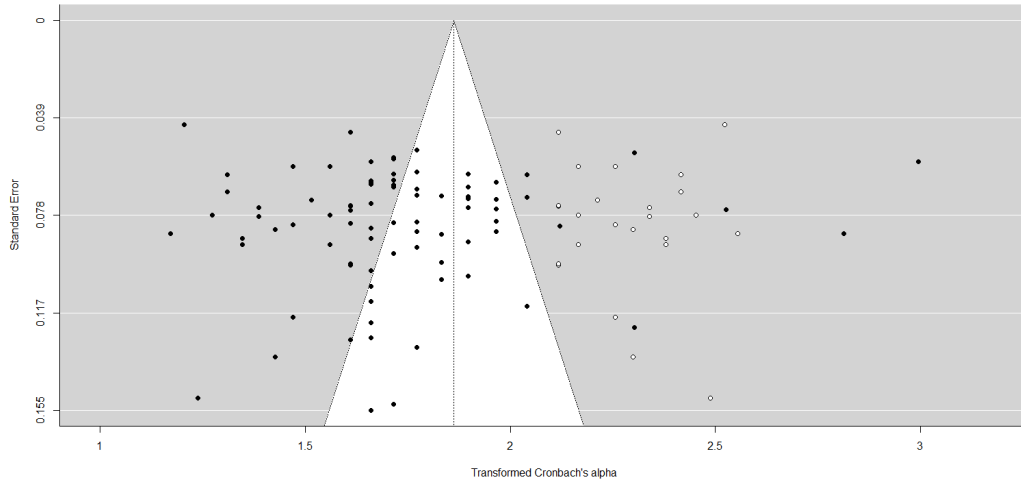
Tablo 5. Sürekli moderatörlerin sonuçları (Meta regresyon)

Değişken	<i>k</i>	<i>N</i>	<i>b_j</i>	<i>SE</i>	%95 GA		<i>F</i>	<i>p</i>	<i>Q_E</i>	<i>R²</i>
					Al	ÜL				
Yayın yılı	85	35,160	,000	,003	14,180	-12,860	,0474	,828	2557,9816***	0
Örneklem büyüklüğü	85	35,160	,000	,000	,798	,845	,0190	,889	2523,8765***	0
Yaş										
Ortalama	38	17,433	,001	,002	,710	,882	,1508	,700	484,9248***	0
Standart sapma	28	11,960	,002	,003	,796	,830	,4147	,525	281,4036***	0
Cinsiyet (Kadın %)	82	34,523	,000	,000	,747	,835	1,669	,200	2527,1363***	,94

Notlar: *k* = çalışma sayısı; *N* = toplam örneklem büyüklüğü; *b_j* = her bir yordayıcının regresyon katsayısı; *SE* = standart hata; *F* = Moderatör değişkenin anlamlılığını test etmek için Knapp-Hartung istatistiği (bu istatistik için serbestlik derecesi pay için 1 ve payda için *k* - 2'dir); *p* = *F* istatistiği için olasılık düzeyi; *Q_E* = modelin yanlış belirlenmesini test etmek için istatistik; *R²* = yordayıcı tarafından açıklanan varyans oranı.

3.4. Yayın yanlılığı

Bu çalışmada, yayın yanlılığını test etmek için ilk olarak huni grafiği incelenmiştir (Bkz. Şekil 4). Alfa katsayıları ve standart hataları gösteren bu grafik incelendiğinde, hunideki simetriğin hafif bir şekilde bozulduğu ve sağ alt kısımda bazı çalışmaların eksik olabileceği varsayılabilir (Şen ve Yıldırım, 2020: 98). Bu nedenle, Duval ve Tweedie'nin (2000) kırp-doldur yöntemi uygulanmış ve grafiğin sol tarafı için hiçbir çalışma eksik olarak kabul edilmezken, sağ tarafı için 24 çalışma grafiğe eklenmiştir. Bu çalışmalar, kırp-doldur yöntemiyle hesaplanan güvenilirlik tahminlerini temsil etmektedir. Bu yeni güvenilirlik tahminleri ile birlikte ortalama alfa katsayısı yeniden hesaplandığında katsayı ,845 (%95 GA [,834 - ,855]) olarak ortaya çıkmış ve bu sayının istatistiksel olarak anlamlı olduğu bulunmuştur ($p < ,001$). Bu yeni değer kırp-doldur yöntemi kullanılmadan önce ortaya çıkan orijinal güvenilirlik tahmini ile karşılaştırdığında aradaki farkın (,020) çok az düzeyde olduğu görülmektedir.

Şekil 4. Yayın yanlılığını incelemek için Cronbach alfa katsayıları için huni grafiği

Not: Grafiğin sağ tarafındaki içerisi beyaz olan yuvarlaklar kırıp ve doldur yöntemiyle hesaplanan güvenilirlik tahminlerini temsil etmektedir.

Bunun yanı sıra, yayın yanlılığının kontrolü için gerçekleştirilen Egger'in regresyon testinin anlamlı olmadığı ortaya çıkmıştır ($\text{bias} = 1,7699$, $t [83] = -,3407$, $p = -,3407$). Ayrıca, Begg ve Mazumdar'ın sıra korelasyon testine göre, alfa katsayısı değerleri ve standart hatalar arasındaki Kendall'ın Tau değeri negatiftir ve istatistiksel olarak anlamlı değildir ($\tau = -,050$, $p = ,499$). Bu iki bulgu, bu araştırmada yayın yanlılığı olmadığına dair önemli kanıtlar sunmaktadır. Son olarak, Rosenthal'ın ve Rosenberg'in güvenli N değerleri incelendiğinde ise, ortalama alfa değerinin istatistiksel olarak anlamlı olmayan ($p >,05$) bir katsayıya dönüşmesi için Rosenthal için 1,405.326 ve Rosenberg için ise, 1,059.163 çalışmaya ihtiyaç vardır. Tüm bu sonuçlar, bu meta analiz araştırmasının yayın yanlılığı riskinden uzak olduğunu göstermektedir.

4. Tartışma ve Sonuç

Bu güvenilirlik meta analizinin amacı, GKK-Ö(TV)'nin ortalama güvenilirliğini belirlemek ve bunu etkileyen çalışma özelliklerini moderatör analizler yoluyla tespit etmektir. Bunu gerçekleştirmek için bireysel çalışmalarında GKK-Ö(TV)'yi uygulayan ve Cronbach alfa güvenilirlik katsayısını rapor eden araştırmalar derlenerek 84 çalışmadan elde edilen 85 bağımsız örneklem analiz edilmiştir.

GKK-Ö(TV) için önceki çalışmaların neredeyse çok büyük bir çoğunluğu güvenilirlik katsayısının için Cronbach alfa hesaplamış ve rapor etmiştir. Fakat bir çalışma test-tekrar-test (Gökler vd., 2016) ve bir çalışma da Omega (ω) katsayısı (Sepetçi vd., 2021) raporlamışlardır. Bu nedenle, mevcut araştırmada sadece alfa katsayısına dayanarak GKK-Ö(TV)'nin ortalama güvenilirliği hesaplanmıştır. Bu güvenilirlik genelleme meta analiz araştırmasının veri setinde yer alan bireysel çalışmalardaki alfa değerinin oldukça farklı düzeyde olduğu göz önüne alındığında (.690 ile .950 arasında değişmekte), ortalama bir alfa değerinin ortaya konulmasına ihtiyaç vardır. Bu doğrultuda, alfa katsayısı üzerinden gerçekleştirilen meta analiz sonucunda GKK-Ö(TV)'nin birleştirilmiş alfa katsayısı .825 olarak bulunmuştur. Bu değer, Gökler vd. (2016) tarafından raporlanan alfa katsayısından (.810) biraz yüksektir. Ayrıca, alfa için kesin bir eşik değer olmamasına rağmen (Taber, 2018: 1288), bu çalışmada ortaya çıkan ortalama alfa değeri, hem keşfedici bir araştırmaya yönelik önerilen minimum değer (.700) hem de diğer genel araştırma amaçları için önerilen değer (.800) üzerindedir (Nunnally ve Bernstein, 1994). Buna göre, bu çalışmada bulunan GKK-Ö(TV)'nin ortalama alfa güvenilirliği değeri araştırma için iyi ve yeterli olduğu söylenebilir. Öte yandan, ilgili ölçeğin gelecekte uygulanmasında tahmin edilen alfa güvenilirlik değerinin olası tahmin aralığının .813 ile .836 arasında değişebileceği göz önünde bulundurulduğunda, alfa katsayısının hem keşfedici hem de genel araştırmalar için de yeterli olabileceği tahmin edilmektedir (Badenes-Ribera vd., 2023: 10).

Alfa güvenilirlik tahminleri, incelenen çalışmalar arasında büyük bir heterojenlik ($I^2 = 94,14$) sergilemiştir. Bu durum, GKK-Ö(TV) puanlarının güvenilirliğinin farklı bağlam, örneklem veya çalışmanın özelliklerine bağlı olduğu için farklı popülasyonlara genellenemeyeceğini göstermektedir. Dolayısıyla, bu ölçeği kullanırken güvenilirlik indaksiyonu yapılması kesiklikle uygun olmayacaktır (Aslan vd., 2022: 127; Sen, 2022: 187). Ayrıca, Crocker ve Algina (2006: 144) bir ölçeğin güvenilir olup olmaması gibi bir durumun söz konusu olmadığını bunun yerine güvenilirliğin ölçekten elde edilen puanların bir özelliği olduğunu ileri sürmektedir. Öte yandan, Amerikan Psikoloji Derneği (APA) bireysel çalışmaların tümünün kendi örnekleme doğrultusunda güvenilirlik katsayısı hesaplamalarını başka bir ifadeyle

indaksiyon yapmamalarını tavsiye etmektedir (Appelbaum vd., 2018: 9). Bu durum, araştırmacıların ve profesyonellerin ölçümün doğruluğunu belirlemelerine yardımcı olacak ve böylece bu güvenilirliğe dayalı sonuçlar elde etmelerini sağlayacaktır (Badenes-Ribera vd., 2023: 11).

Bu araştırmada ortaya çıkan heterojenlikten yola çıkarak, alfa katsayılarındaki bu değişkenliği açıklayabilecek moderatör analizleri gerçekleştirilmiştir. Kategorik ve sürekli değişkenler yoluyla gerçekleştirilen bu moderatör analizlerinde, hiçbir değişkenin alfa katsayısına yönelik heterojenliği açıklayamadığı ortaya çıkmıştır. Moderatör değişkenin alfa güvenirlilik katsayısını anlamlı olarak etkilemediği durumlarda, bu değişkenlerin olası etkileri karşısında ölçekten alınan puanların güvenirliliği farklı uygulamalarına karşı sağlam olduğu kabul edilebilir (Botella vd., 2010: 396). Başka bir deyişle, bu tür bir sonuç, GKK-Ö(TV)'den alınan puanlara yönelik istikrarın bir göstergesi olabilir (Yörük ve Sen, 2022: 11). Fakat, Yörük ve Şen'in (2022: 11) belirttiği gibi, güvenirlilik katsayılarında istatistiksel olarak anlamlı heterojenlik ortaya çıkarken, tüm moderatör değişkenlerin istatistiksel olarak anlamlı olmaması pek arzu edilen bir durum değildir. Bu tür bir kanıtlanamayan heterojenliğin elde edilmesinin bazı potansiyel nedenleri olabilir. Örneğin, istatistiksel olarak anlamlı olmayan sonuçlar eşit dağılmayan hücreler nedeniyle elde edilmiş olabilir (Yörük ve Sen, 2022: 9). Ayrıca, bireysel çalışmalardaki güvenirlilik indaksiyonu da moderatör değişkenlerin istatistiksel olarak anlamlı bir etkilerinin ortaya çıkmasını engellemiş olabilir. Çünkü, her ne kadar analizi yapılan alfa değeri sayısı (N = 85) anlamlı bulgular elde etmek için yeterli düzeyde olsa da özellikle düşük örneklem büyüklüğü muhtemelen sonuçlarda yer alan hata miktarını artırmış ve model geliştirilmesini engellemiş olabilir (Yörük ve Sen, 2022: 11). Bireysel araştırmalarda indaksiyon yapan bazı araştırmacılar sonradan alfa katsayılarını raporlayıp e-posta üzerinden bizlerle paylaşım yapsalar da birçoğu geri dönüş yapmamıştır.

İstatistiksel olarak ortaya çıkan anlamsız moderatör analizlerinin bir nedeni de çoğu çalışmanın GKK-Ö(TV)'yi yalnızca belirli bir örnekleme üzerinde uygulaması olabilir. Bakıldığında, bireysel çalışmaların %74.1'i öğrenci örnekleme üzerinde uygulanmıştır. Bu durum standart sapmaları yapay bir şekilde kısıtlayarak çalışmalarını benzer hale getirebilir ve dolayısıyla moderatör değişkenlerin potansiyel rollerini

engelleyebilir (Sandoval-Lentisco vd., 2023: 38). Moderatör değişkenlerin anlamlı etkisinin ortaya çıkmamasının bir diğer nedeni de analizlerine dahil edilmeyen diğer muhtemel moderatör değişkenlerle ilgili olabilir. Her ne kadar bireysel çalışmalarda raporlanan bazı tanımlayıcı istatistiklerden yola çıkarak bu moderatör değişkenlere karar verilse de diğer moderatör değişkenler çalışmaların büyük çoğunluğu tarafından rapor edilmediğinden bu çalışmada dikkate alınamamıştır (Yörük ve Sen, 2022, ss. 11-12). Özellikle, birçok çalışma, güvenilirlik genellemesi çalışmaları bağlamında çok önemli iki moderatör olan ölçek puanlarının ortalama ve standart sapmasını rapor etmemiştir (Sandoval-Lentisco vd., 2023: 39). Bu durum, eksik raporlamanın yanı sıra bu araştırmadaki heterojenliğin açıklanmamasına yol açmış olabilir. Gelecekte, artan bireysel çalışmalarla birlikte yeni moderatör değişkenleri keşfetmek ve bu doğrultuda analizlere ekleyerek bu çalışmanın tekrarlanması yoluyla güvenilirlik katsayılarındaki heterojenlik açıklanabilir.

Tüm bu katkılarına rağmen, bu güvenilirlik genelleme meta analizi çalışması bazı sınırlıklara sahiptir. İlk olarak, farklı iç tutarlık güvenilirlik katsayıları mevcut olmasına rağmen, bu çalışmada sadece alfa katsayıları üzerinden analizler gerçekleştirilmiştir. Bunun nedeni, bireysel araştırmaların neredeyse tamamının güvenilirlik katsayısı olarak alfa'yı hesaplayıp raporlamalarıdır. Oysaki alfa katsayısının bazı varsayımlarının gerçekçi olmadığı bilinmektedir. Bu varsayımların ihlal edilmesi daha düşük güvenilirlik tahminlerine yol açarak ölçümlerin gerçekte olduğundan daha az güvenilir görünmesine neden olabilmektedir (McNeish, 2018: 412). Alfa'nın yerine veya alfa ile birlikte Omega, birleşik güvenilirlik, en büyük alt sınır, H katsayısı gibi farklı iç tutarlık güvenilirlik raporlanması gelecek araştırmacılar için önerilmektedir (McNeish, 2018: 412; Sandoval-Lentisco vd., 2023: 39). İkinci sınırlılık ise, bireysel çalışmalarda yazarların güvenilirlik tahminleri üzerindeki potansiyel etkisi olabilecek ve güvenilirlik genelleme meta analizlerinde araştırılabilecek önemli araştırma özelliklerini rapor etmemeleri veya eksik etmeleridir. Mevcut araştırmanın bir diğer sınırlılığı, moderatör değişkenlerin bazı düzeylerinin düşük bir temsile sahip olması (Bkz. Tablo 3) ve bunun da sonuçların genelleştirilmesini etkileyebilecek durumda olmasıdır. Gelecekteki araştırmalar için, aracın güvenilirliğini genelleştirmeyi zorlaştıran değişkenler olarak hareket edebilecek

ÇELİK, Fatih (2023). Gelişmeleri Kaçırma Korkusu Ölçeği Türkçe Versiyonunun Güvenirlik Genelleme Meta Analizi. Gümüşhane Üniversitesi İletişim Fakültesi Elektronik Dergisi (e-gifder), 11 (2), 848-877

moderatörlerin genişleterek değerlendirilmesi önerilmektedir (Reig-Aleixandre vd., 2023: 13). Son olarak, bu çalışmada, Cronbach alfa değerlerini normalleştirmek ve sabitlemek için Bonett'in dönüşümü kullanılmıştır. Gelecekteki araştırmalar, çalışmalar arasında yeterli güvenilirlik elde edilmesiyle ilgili faktörleri daha iyi anlamak için Hakstian-Whalen gibi diğer dönüştürme yöntemlerini de kullanabilir (Sen, 2022: 189).

Sonuç olarak, bu güvenilirlik genelleme meta analiz çalışması, GKK-Ö(TV)'nin ortalama olarak iyi bir güvenilirlik değerleri sunduğunu göstermektedir. Bu ölçeği kullanacak olan bireysel araştırmacıların, indaksiyon yapmak yerine kendi topladıkları veriler üzerinden güvenilirlik tahmini yapmaları gerekmektedir. Ayrıca, GKK-Ö(TV)'ye ilişkin derlenmiş ve sunulmuş olan kanıtlar, ölçeğin puanlarının kullanımı ve yorumlanmasına ilişkin alınan kararlara yardımcı olması beklenmektedir (Reig-Aleixandre vd., 2023: 3).

Çıkar Çalışması Beyanı

Yazar tarafından makalenin araştırması, yazarlığı ve/veya yayını ile ilgili olarak herhangi bir potansiyel çıkar çatışması beyan edilmemiştir.

Etik Onay

Çalışmada ikincil veriler kullanılarak güvenilirlik genellemesi meta analizi gerçekleştirildiği için etik onay gerekli değildir.

Fon Sağlama

Bu araştırmada herhangi bir fon sağlayıcı bulunmamaktadır.

Ek Materyaller

Bu çalışma için ek materyallere çevrimiçi olarak <https://www.docdroid.net/VQQ6DUw/fomo-olcegi-rg-meta-analiz-ek-materyaller-docx> adresinden ulaşılabilir.

ÇELİK, Fatih (2023). Gelişmeleri Kaçırma Korkusu Ölçeği Türkçe Versiyonunun Güvenirlik Genelleme Meta Analizi. Gümüşhane Üniversitesi İletişim Fakültesi Elektronik Dergisi (e-gifder), 11 (2), 848-877

KAYNAKÇA

ABEL, P. Jessica, BUFF, L. Cheryl and BURR, A. Sarah (2016). Social media and the fear of missing out: Scale development and assessment. *Journal of Business & Economics Research (JBER)*, 14(1), 33-44. <https://doi.org/10.19030/jber.v14i1.9554>

AL-MENAYES, Jamal. (2016). The fear of missing out scale: Validation of the Arabic version and correlation with social media addiction. *International Journal of Applied Psychology*, 2016, 41-46. <https://doi.org/10.5923/j.ijap.20160602.04>

APPELBAUM, Mark, COOPER, Harris, KLINE, B. Rex, MAYO-WILSON, Evan, NEZU, M. Arthur and RAO, M. Stephen (2018). Journal article reporting standards for quantitative research in psychology: The APA Publications and Communications Board task force report. *American Psychologist*, 73(1), 3-25. <https://doi.org/10.1037/amp0000191>

ASLAN, Ömer Şahin, GÖCEN, Salih and ŞEN, Sedat (2022). Reliability generalization meta-analysis of mathematics anxiety scale for primary school students. *Eğitimde ve Psikolojide Ölçme ve Değerlendirme Dergisi*. <https://doi.org/10.21031/epod.1119308>

BACCARELLA, Christian. V., WAGNER, Timm F., KIETZMANN, H. Jan and MCCARTHY, P. Ian (2018). Social media? It's serious! Understanding the dark side of social media. *European Management Journal*, 36(4), 431-438. <https://doi.org/10.1016/j.emj.2018.07.002>

BADENES-RIBERA, Laura, DURO-GARCÍA, Carmen, LÓPEZ-IBÁÑEZ, Carmen, MARTÍ-VILAR, Manuel and SÁNCHEZ-MECA, Julio (2023). The adult prosocialness behavior scale: A reliability generalization meta-analysis. *International Journal of Behavioral Development*, 47(1), 59-71. <https://doi.org/10.1177/01650254221128280>

BEGG, B. Colin and MAZUMDAR, Madhuchhanda (1994). Operating characteristics of a rank correlation test for publication bias. *Biometrics*, 50(4), 1088. <https://doi.org/10.2307/2533446>

ÇELİK, Fatih (2023). Gelişmeleri Kaçırma Korkusu Ölçeği Türkçe Versiyonunun Güvenirlik Genelleme Meta Analizi. Gümüşhane Üniversitesi İletişim Fakültesi Elektronik Dergisi (e-gifder), 11 (2), 848-877

BLACKWELL, David, LEAMAN, Carrie, TRAMPOSCH, Rose, OSBORNE, Ciera, and LISS, Miriam (2017). Extraversion, neuroticism, attachment style and fear of missing out as predictors of social media use and addiction. *Personality and Individual Differences*, 116, 69-72. <https://doi.org/10.1016/j.paid.2017.04.039>

BONETT, G. Douglas (2002). Sample size requirements for testing and estimating coefficient alpha. *Journal of Educational and Behavioral Statistics*, 27(4), 335-340. <https://doi.org/10.3102/10769986027004335>

BORENSTEIN, Michael, HEDGES, V. Larry, HIGGINS, P. T. Julian and ROTHSTEIN, R. Hannah (2009). *Introduction to meta-analysis*. Chichester: John Wiley & Sons.

BOTELLA, Juan, SUERO, Manuel and GAMBARA, Hilda (2010). Psychometric inferences from a meta-analysis of reliability and internal consistency coefficients. *Psychological Methods*, 15(4), 386-397. <https://doi.org/10.1037/a0019626>

CAN, Gurhan and SATICI, Ahmet Seydi (2019). Adaptation of fear of missing out scale (FoMOs): Turkish version validity and reliability study. *Psicologia: Reflexão e Crítica*, 32(1), 1-7. <https://doi.org/10.1186/s41155-019-0117-4>

CASALE, Silvia and FIORAVANTI, Giulia (2020). Factor structure and psychometric properties of the Italian version of the fear of missing out scale in emerging adults and adolescents. *Addictive Behaviors*, 102, 106179. <https://doi.org/10.1016/j.addbeh.2019.106179>

CHOTPITAYASUNONDH, Varoth and DOUGLAS, M. Karen (2016). How “phubbing” becomes the norm: The antecedents and consequences of snubbing via smartphone. *Computers in Human Behavior*, 63, 9-18. <https://doi.org/10.1016/j.chb.2016.05.018>

CROCKER, Linda and ALGINA, James (2006). *Introduction to classical and modern test theory*. Ohio: Cengage Learning.

ÇELİK, Fatih (2022). Sosyal medya bağlamında gelişmeleri kaçırma korkusu (FoMO). İçinde *İletişim Ansiklopedisi*.

ÇELİK, Fatih (2023). Gelişmeleri Kaçırma Korkusu Ölçeği Türkçe Versiyonunun Güvenirlik Genelleme Meta Analizi. Gümüşhane Üniversitesi İletişim Fakültesi Elektronik Dergisi (e-gifder), 11 (2), 848-877

<http://iletisimansiklopedisi.com/2022/12/19/sosyal-medya-baglaminda-gelismeleri-kacirma-korkusu-fomo-fomo-in-the-social-media-context/>

ÇELİK, Fatih, KOSEOĞLU, Mehmet Ali and ELHAI, D. Jon (2022). Exploring the intellectual structure of “fear of missing out” scholarship: Current status and future potential. *International Journal of Human–Computer Interaction*. <https://doi.org/10.1080/10447318.2022.2097783>

ÇELİK, Fatih ve ÖZKARA, Behçet Yalın (2022). Gelişmeleri kaçırma korkusu (FoMO) ölçeği: Sosyal medya bağlamına uyarlanması ve psikometrik özelliklerinin sınanması. *Psikoloji Çalışmaları / Studies in Psychology*, 42(1). <https://doi.org/10.26650/SP2021-838539>

DUVAL, Sue, and TWEEDIE, Richard (2000). Trim and fill: A simple funnel-plot-based method of testing and adjusting for publication bias in meta-analysis. *Biometrics*, 56(2), 455-463. <https://doi.org/10.1111/j.0006-341X.2000.00455.x>

EGGER, Matthias, SMITH, George Davey, SCHNEIDER, Martin and MINDER, Christoph (1997). Bias in meta-analysis detected by a simple, graphical test. *BMJ*, 315(7109), 629-634. <https://doi.org/10.1136/bmj.315.7109.629>

FAN, Di, BRESLIN, Dermont, CALLAHAN, L. Jamie and ISZATT-WHITE, Martin (2022). Advancing literature review methodology through rigour, generativity, scope and transparency. *International Journal of Management Reviews*, 24(2), [ijmr.12291](https://doi.org/10.1111/ijmr.12291). <https://doi.org/10.1111/ijmr.12291>

FITZGERALD, E. Hayley, LUBIN, E. Rebecca, DUNCAN, Taylor, HISERODT, Michele and OTTO, W. Michael (2023). Underscoring the F in FoMO: How does anxiety sensitivity contribute to fear of missing out? *Cognitive Behaviour Therapy*, 52(1), 38-46. <https://doi.org/10.1080/16506073.2022.2131619>

GÖKLER, Mehmet, AYDIN, Reşat, ÜNAL, Egemen, ve METİNTAŞ, Selma (2016). Sosyal ortamlarda gelişmeleri kaçırma korkusu ölçeğinin Türkçe sürümünün geçerlilik ve güvenilirliğinin değerlendirilmesi. *Anadolu Psikiyatri Dergisi*, 17(1), 53-59. <https://doi.org/10.5455/apd.195843>

ÇELİK, Fatih (2023). Gelişmeleri Kaçırma Korkusu Ölçeği Türkçe Versiyonunun Güvenirlik Genelleme Meta Analizi. Gümüşhane Üniversitesi İletişim Fakültesi Elektronik Dergisi (e-gifder), 11 (2), 848-877

GÜLLÜ, Belis Feyza (2020). *Öğretmenlerin gelişmeleri kaçırma korku düzeyleri ile sanal kaytarma davranışları arasındaki ilişkinin incelenmesi*, [Yayımlanmamış yüksek lisans tezi]. İstanbul Üniversitesi.

HATTINGH, Marie, DHIR, Amandeep, RACTHAM, Peter, FERRARIS, Alberto and YAHIAOUI, Dorra (2022). Factors mediating social media-induced fear of missing out (FoMO) and social media fatigue: A comparative study among Instagram and Snapchat users. *Technological Forecasting and Social Change*, 185, 122099. <https://doi.org/10.1016/j.techfore.2022.122099>

HIGGINS, P. T. Julian, THOMPSON, G. Simon, DEEKS, J. Jonathon and ALTMAN, G. Douglas (2003). Measuring inconsistency in meta-analyses. *BMJ*, 327(7414), 557-560. <https://doi.org/10.1136/bmj.327.7414.557>

HOLTE, J. Alex (2023). The state fear of missing out inventory: Development and validation. *Telematics and Informatics Reports*. <https://doi.org/10.1016/j.teler.2023.100055>

İDİL, Önder, ÇAKIR, Recep and AKMAN, Emrah (2022). An examination of the relation between in-service preschool teachers and preschool teacher candidates' levels of nomophobia and FoMO. *Participatory Educational Research*, 9(5), Article 5. <https://doi.org/10.17275/per.22.104.9.5>

KALOETI, D. V. S., KURNIA S, A., and TAHAMATA, V. M. (2021). Validation and psychometric properties of the Indonesian version of the fear of missing out scale in adolescents. *Psicologia: Reflexão e Crítica*, 34, 15. <https://doi.org/10.1186/s41155-021-00181-0>

KRAUS, Sascha, BREIER, Matthias, LIM, Weng Marc DABIĆ, Marina, KUMAR, Satish, KANBACH, Dominik, MUKHERJEE, Debmalya, CORVELLO, Vincenzo, PIÑEIRO-CHOUSA, Juan, LIGUORI, Eric, MARQUÉS, Daniel Palacios, SCHIAVONE, Francesco, FERRARIS, Alberto, FERNANDES, Cristina and FERREIRA, J. João (2022). Literature reviews as independent studies: Guidelines for academic practice. *Review of Managerial Science*, 16, 2577-2595. <https://doi.org/10.1007/s11846-022-00588-8>

ÇELİK, Fatih (2023). Gelişmeleri Kaçırma Korkusu Ölçeği Türkçe Versiyonunun Güvenirlilik Genelleme Meta Analizi. Gümüşhane Üniversitesi İletişim Fakültesi Elektronik Dergisi (e-gifder), 11 (2), 848-877

LEE, Hyungram, JANG, Yubeen and JEONG, Younhee (2023). Supportive care needs survey: A reliability generalization meta-analysis. *Palliative and Supportive Care*, 1-13. <https://doi.org/10.1017/S1478951522001791>

MA, Jian-ping, WANG, Cong-xing and YE, Yiduo (2022). Development and validation of fear of missing out scale among Chinese college students. *Current Psychology*, 41(12), 8625-8634. <https://doi.org/10.1007/s12144-021-01357-8>

MAZLUM, Muhammed Mehmet and ATALAY, Ayşegül (2022). Developing the fear of missing out (FoMO) scale for university students: The validity and reliability study. *Journal of Pedagogical Research*, 4. <https://doi.org/10.33902/JPR.202215485>

MCKEE, C. Paul, BUDNICK, J. Christopher, WALTERS, S. Kenneth and ANTONIOS, Imad (2022). College student fear of missing out (FoMO) and maladaptive behavior: Traditional statistical modeling and predictive analysis using machine learning. *PLOS ONE*, 17(10), 1-21. <https://doi.org/10.1371/journal.pone.0274698>

MCNEISH, Daniel (2018). Thanks coefficient alpha, we'll take it from here. *Psychological Methods*, 23(3), 412-433. <https://doi.org/10.1037/met0000144>

METİN, Barış, PEHLİVAN, Ramazan ve TARHAN, Nevzat (2017). Üsküdar gelişmeleri kaçırma korkusu ölçeğinin geçerlik ve güvenilirlik çalışması. *The Journal of Neurobehavioral Sciences*, 4(2), 40-46. <https://doi.org/10.5455/JNBS.1494334674>

MILYAVSKAYA, Marina, SAFFRAN, Mark, HOPE, Nora and KOESTNER, Richard (2018). Fear of missing out: Prevalence, dynamics, and consequences of experiencing FOMO. *Motivation and Emotion*, 42(5), 725-737. <https://doi.org/10.1007/s11031-018-9683-5>

NUNNALLY, C. Jum and BERNSTEIN, H. Ira (1994). *Psychometric theory* (3rd edition). New York: McGraw-Hill.

OUELLETTE, Coral (2019, 23 Ekim). *FoMO statistics you need to grow your business—Trustpulse*. <https://trustpulse.com/fomo-statistics/>

ÇELİK, Fatih (2023). Gelişmeleri Kaçırma Korkusu Ölçeği Türkçe Versiyonunun Güvenirlik Genelleme Meta Analizi. Gümüşhane Üniversitesi İletişim Fakültesi Elektronik Dergisi (e-gifder), 11 (2), 848-877

PALMATIER, W. Robert, HOUSTON, B. Mark and HULLAND, John (2018). Review articles: Purpose, process, and structure. *Journal of the Academy of Marketing Science*, 46(1), 1-5. <https://doi.org/10.1007/s11747-017-0563-4>

PAUL, Justin and CRIADO, Alex Rialp (2020). The art of writing literature review: What do we know and what do we need to know? *International Business Review*, 29(4), 101717. <https://doi.org/10.1016/j.ibusrev.2020.101717>

PRZYBYLSKI, K. Andrew, MURAYAMA, Kou, DEHAAN, R. Cody and GLADWELL, Valerie (2013). Motivational, emotional, and behavioral correlates of fear of missing out. *Computers in Human Behavior*, 29(4), 1841-1848. <https://doi.org/10.1016/j.chb.2013.02.014>

REIG-ALEIXANDRE, Natalia, ESPARZA-REIG, Javier, MARTÍ-VILAR, Manuel, MERINO-SOTO, César and LIVIA, José (2023). Measurement of prosocial tendencies: Meta-analysis of the generalization of the reliability of the instrument. *Healthcare*, 11(4), 1-23. <https://doi.org/10.3390/healthcare11040560>

RIORDAN, C. Benjamin, CODY, Louise, FLETT, A. M. Jayde, CONNER, S. Tamlin, HUNTER, John and SCARF, Damian (2020). The development of a single item FoMO (fear of missing out) scale. *Current Psychology*, 39(4), 1215-1220. <https://doi.org/10.1007/s12144-018-9824-8>

ROSENBERG, S. Michael (2005). The file-drawer problem revisited: A general weighted method for calculating fail-safe numbers in meta-analysis. *Evolution*, 59(2), 464-468. <https://doi.org/10.1111/j.0014-3820.2005.tb01004.x>

ROSENTHAL, Robert (1979). The file drawer problem and tolerance for null results. *Psychological Bulletin*, 86(3), 638-641. <https://doi.org/10.1037/0033-2909.86.3.638>

RYAN, M. Richard and DECI, L. Deci (2017). *Self-determination theory: Basic psychological needs in motivation, development, and wellness*. Guilford Press. <https://doi.org/10.1521/978.14625/28806>

ÇELİK, Fatih (2023). Gelişmeleri Kaçırma Korkusu Ölçeği Türkçe Versiyonunun Güvenirlik Genelleme Meta Analizi. Gümüşhane Üniversitesi İletişim Fakültesi Elektronik Dergisi (e-gifder), 11 (2), 848-877

SÁNCHEZ-MECA, J., LÓPEZ-PINA, J. A. and LÓPEZ LÓPEZ, J. A. (2009).

Reliability generalization: A meta-analytic approach to reliability coefficients. *Fisioterapia*, 31(6), 262-270. <https://doi.org/10.1016/j.ft.2009.05.005>

SÁNCHEZ-MECA, Julio, MARÍN-MARTÍNEZ, Fulgencio, LÓPEZ-LÓPEZ, José

Antonio, NÚÑEZ-NÚÑEZ, Rosa Maria, RUBIO-APARICIO, María, LÓPEZ-GARCÍA, Juan José, LÓPEZ-PINA, José Antonio, BLÁZQUEZ-RINCÓN, Desirée, LÓPEZ-IBÁÑEZ, Carmen and LÓPEZ-NICOLÁS, Rubén (2021). Improving the reporting quality of reliability generalization meta-analyses: The REGEMA checklist. *Research Synthesis Methods*, 12(4), 516-536. <https://doi.org/10.1002/jrsm.1487>

SANDOVAL-LENTISCO, Alejandro, LÓPEZ-NICOLÁS, Rubén, LÓPEZ-LÓPEZ,

José Antonio and SÁNCHEZ-MECA, Julio (2023). Florida obsessive-compulsive inventory and children's florida obsessive compulsive inventory: A reliability generalization meta-analysis. *Journal of Clinical Psychology*, 79(1), 28-42. <https://doi.org/10.1002/jclp.23416>

SAVCI, Mustafa, TEKİN, Ahmet and ELHAI, D. Jon (2022). Prediction of

problematic social media use (PSU) using machine learning approaches. *Current Psychology*, 41(5), 2755-2764. <https://doi.org/10.1007/s12144-020-00794-1>

SEN, Sedat (2022). A reliability generalization meta-analysis of runco ideational

behavior scale. *Creativity Research Journal*, 34(2), 178-194. <https://doi.org/10.1080/10400419.2021.1960719>

SEPETÇİ, Pınar, ÖZDEMİR, Seyhan ve SEVER, Melih (2021). Canım sıkılıyor! Can

sıkıntısı, sosyotelizm ve gelişmeleri kaçırma korkusu. *Mersin Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, 5(1), 26-36. <https://doi.org/10.55044/meusbd.962572>

SETTE, Catarina Possenti, LIMA, R. S. Naira, QUELUZ, N. F. R. Francine,

FERRARI, L. Bárbara and HAUCK, Nelson (2020). The online fear of missing out inventory (on-FoMO): Development and validation of a new tool. *Journal*

ÇELİK, Fatih (2023). Gelişmeleri Kaçırma Korkusu Ölçeği Türkçe Versiyonunun Güvenirlik Genelleme Meta Analizi. *Gümüşhane Üniversitesi İletişim Fakültesi Elektronik Dergisi (e-gifder)*, 11 (2), 848-877

of Technology in Behavioral Science, 5(1), 20-29.
<https://doi.org/10.1007/s41347-019-00110-0>

SONG, Xiaokang, ZHANG, Xuanhui, ZHAO, Yuxiang and SONG, Shijie (2017). Fearing of missing out (FoMO) in mobile social media environment: Conceptual development and measurement scale. *IConference 2017 Proceedings*, 733-738. <https://doi.org/10.9776/17330>

STATISTA (2023a, 24 Şubat). *Internet and social media users in the world 2023*. Statista. <https://www.statista.com/statistics/617136/digital-population-worldwide/>

STATISTA (2023b, 13 Şubat). *Number of worldwide social network users 2027*. Statista. <https://www.statista.com/statistics/278414/number-of-worldwide-social-network-users/>

ŞEN, Sedat ve YILDIRIM, İbrahim (2020). *CMA ile meta analiz uygulamaları*. Anı Yayıncılık.

TABER, S. Keith (2018). The use of Cronbach's alpha when developing and reporting research instruments in science education. *Research in Science Education*, 48(6), 1273-1296. <https://doi.org/10.1007/s11165-016-9602-2>

TANDON, Anushree, DHIR, Amandeep, TALWAR, Shalini, KAUR, Puneet and MÄNTYMÄKI, Matti (2021). Dark consequences of social media-induced fear of missing out (FoMO): Social media stalking, comparisons, and fatigue. *Technological Forecasting and Social Change*, 171, 120931. <https://doi.org/10.1016/j.techfore.2021.120931>

TOMCZYK, Łukasz and SELMANAGIC-LIZDE, Elma (2018). Fear of missing out (FoMO) among youth in Bosnia and Herzegovina—Scale and selected mechanisms. *Children and Youth Services Review*, 88, 541-549. <https://doi.org/10.1016/j.chilyouth.2018.03.048>

VACHA-HAASE, Tammi (1998). Reliability generalization: Exploring variance in measurement error affecting score reliability across studies. *Educational and*

ÇELİK, Fatih (2023). Gelişmeleri Kaçırma Korkusu Ölçeği Türkçe Versiyonunun Güvenirlilik Genelleme Meta Analizi. Gümüşhane Üniversitesi İletişim Fakültesi Elektronik Dergisi (e-gifder), 11 (2), 848-877

Psychological Measurement, 58(1), 6-20.
<https://doi.org/10.1177/0013164498058001002>

VIECHTBAUER, Wolfgang (2010). Conducting Meta-analyses in R with the metafor package. *Journal of Statistical Software*, 36(3), 1-48.

WANG, Lin, YAN, Su, WANG, Yuhan, QIU, Junping and ZHANG, Yuchen (2022). Do mobile social media undermine our romantic relationships? The influence of fear-of-missing-out on young people's romantic relationships. *Information Research: An International Electronic Journal*, 27.
<https://doi.org/10.47989/irisic2231>

WEGMANN, Elisa, OBERST, Ursula, STODT, Benjamin and BRAND, Matthias (2017). Online-specific fear of missing out and Internet-use expectancies contribute to symptoms of Internet-communication disorder. *Addictive Behaviors Reports*, 5, 33-42. <https://doi.org/10.1016/j.abrep.2017.04.001>

YILDIZ DURAK, Hatice and SEFEROĞLU, Süleyman Sadi (2020). Antecedents of social media usage status: Examination of predictiveness of digital literacy, academic performance, and fear of missing out variables. *Social Science Quarterly*, 101(3), 1056-1074. <https://doi.org/10.1111/ssqu.12790>

YÖRÜK, Süreyya and SEN, Sedat (2022). A reliability generalization meta-analysis of the creative achievement questionnaire. *Creativity Research Journal*, 1-16.
<https://doi.org/10.1080/10400419.2022.2148073>

ZHANG, Zhuofan, JIMÉNEZ, R. Jiménez and CICALA, E. John (2020). Fear of missing out scale: A self-concept perspective. *Psychology and Marketing*, 37(11), 1619-1634. <https://doi.org/10.1002/mar.21406>

Çalışma tek bir yazar tarafından yürütülmüştür.

Çalışma kapsamında herhangi bir kurum veya kişi ile çıkar çatışması bulunmamaktadır.